

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В ПЕРІОД КРИЗИ

ст. викладач Школа В.Ю, студент Клюка У.В.

В Україні сьогодні залишається багато проблем, які стосуються проведення грошово-кредитної політики та її впливу на економічні процеси, а саме: дослідження теоретичних аспектів та загальних характеристик грошово-кредитної (монетарної) політики в період кризи, визначення та систематизація можливих заходів монетарної політики, виявлення основних внутрішніх та зовнішніх причин фінансової кризи в Україні.

Фінансова криза, що відбувається у світі, зумовила погіршення стану економік майже всіх країн та викликала такі негативні наслідки: припинення діяльності підприємств, скорочення обсягів виробництва, зменшення реальних доходів населення, погіршення стану банківської системи. На 01.09. 2009 рівень безробіття в країнах ЄС вже сягнув 9,1%.

Незважаючи на невеликий ступінь інтегрованості України в світовий економічний простір, вона є однією з тих країн, що зазнають найбільшого впливу фінансової кризи. В цих умовах відбувається знецінення національної валюти, збільшення частки неповернених кредитів, погіршення ліквідності банківської системи, скорочення платоспроможності та кредитоспроможності підприємств, неповне завантаження виробничих потужностей компаній, які забезпечують 40% усіх валютних надходжень у країну, та падіння попиту на їх продукцію.

Для вирішення зазначених проблем використовуються різні методи фінансової політики держави, серед яких є грошово-кредитна політика.

Під грошово-кредитною (монетарною) політикою слід розуміти комплекс дій (заходів) держави у сфері грошового та кредитного ринків. Вибір і розподіл цілей грошово-кредитної політики не має однозначного вирішення. Економічна ситуація може призводити до конфліктів, коли втрачається можливість для однозначного досягнення заздалегіть визначених задач на різних рівнях ієрархії. Тому грошово-кредитна політика та її цілі постійно коригуються.

Її основною метою є допомога економіці в досягненні загального рівня виробництва, що характеризується повною зайнятістю й стабільністю цін, забезпечення стабільності грошової одиниці, що є основою для збалансованого економічного розвитку, підвищення рівня зайнятості та реальних доходів населення.

У прийнятті монетарних рішень у 2010 р. Національний банк насамперед спиратиметься на прогноз розвитку реального сектору економіки, платіжного балансу та фінансового ринку, підґрунтям якого є аналіз макроекономічних, бюджетних та монетарних показників, їх взаємозв'язку і впливу на стабільність гривні з урахуванням можливих змін у тенденціях в майбутньому. На підставі розгляду прогнозних оцінок розвитку визначатиметься потреба у прийнятті відповідних регулятивних заходів.

Важливу роль відіграють внутрішні і зовнішні чинники фінансової кризи в Україні, адже вони мають значний вплив на нинішню економічну ситуацію: це постійне збільшення соціальних виплат, незалежно від показників зростання виробництва праці й товарного забезпечення.

Що стосується зовнішніх чинників, то вони лише збільшують дію внутрішніх. Можна відокремити такі з них: фондовий ринок, банківська система, зовнішньо-торгівельна та боргова сфери.

Таким чином, світова фінансова криза продемонструвала, наскільки ще вразлива економіка України до екзогенних шоків. Держава та Національний банк повинні використовувати весь спектр можливостей регулювання, а грошово-кредитна політика, у свою чергу, - використовувати системно-структурний підхід для того, щоб не допустити поглиблення фінансової кризи, запобігти подальшій девальвації національної валюти, стримати зростання безробіття та підвищити довіру до банківської системи.

Також варто визначити, що ні зовнішні ринки, ні приплив іноземного капіталу вже не можуть бути одним із головних джерел фінансування економіки України. У сучасних умовах особливе значення мають внутрішні джерела, довгострокові депозити фізичних та юридичних осіб, вільні кошти Пенсійного фонду тощо. Необхідно також зробити так, щоб антикризові заходи не здійснювалися всупереч економічному розвитку України та підвищенню добробуту населення.